

Будурулгеге коммунистерниң ролун бедидер

Сентябрьның төңгүзүндө Кызылдын Раскова аттыг дааранылга комбинатында партия эге организациясынын өткөч-сон гудалыг хуралы болуп өткөн. Партия организациясы өткөч-сон гудалыг уенин дургузунда будурулгеге коммунистерниң ролун бедидер, коллективниң бүтү күжүн оларнын мурунда салдырган будурулгеге планын күүсөдиринче база будурулгегени муракчыларынын ажымын дуржулаган непердери талаш-биле чамдык ажылдарын чорутканын эге организация секретары эш Расдик чуталаан.

Даранылга комбинаты бо чылдың сес айларынын будурулгеге программасын 106,3 хуу күүсеткен. Комбинатта будурулгеге планын ай санымда ажыр күүсөдүн, эки шынардыг дарагыг кылыгыларын берип, боттарынын профессионал мергежигин шигээдин алган муракчы дааранымчылар, быжымчылар болган мастерлер бар. Оларга Анисимова, Кутарошкова, Тарма, Софронова болган өскө-даа эштер хамааржыр.

Комбинаттың чыгыс-чыгыс чыгырларын даараар чекти бригадалап ажылдаар чаз методче шилтиген. Ажылдык бо чаз методу коллективне күш-ажылдык будурулгегени бедидерине, ажылдык темпаны дүргөдирине болган дааранымчы кызылдарынын шынарын экинчилерине улуг идири берген. Коммунист эш Горюканын болган Соколованын баштаан бригадалары бригадалап ажылдаар метод-биле эки көргүзүлгени чедип алган.

Дааранымчыларның коллективиниң дем-катыжылгазы-биле дааранымчаны кентерин дүгүн аштар, хөөн кагган кылыгыларын машина-биле шугунабайн хаваар тускай таарыштырылга механизмнери чогааткан болган будурулгеге шигээдин алган. Ол чорук хей шак неперин улуг идири чыгайкан болган идириде ажылдаар турар кижилерниң ажылдык будурулгегени бедидер. Бо айтылган чамдык чедипкинер-биле калы будурулгеге партия организациясынын ажылында улуг чептериниң бары элерен.

Эш Расдик боудун өткөдүгэ эге организациянын ажылында чептериниң шугунабайн кезе-биле илердин шиде-вазыны болган өткөч-сон гудалыг кончук эрнегей кылган коммунистер боттарынын сапалыгын шыгын шугунабайн бер. Бо чептер база, партия организациясынын дааранымчыларның коллективиниң күжүн СЭКН ТБ-ның ивал Пленумунун доктаалы күүсөдиринче бүрүн эиледеп* шиде-вазын-биле тайлыбыралыч нар.

Будурулгеге күш-ажылдык организациясынын экинчилер, муракчыларынын ажылынын дуржулаганы непердери, хей күш уер ажылдарын механизмастары болган машиналарын ажылдаар ивал Пленумунун негеделине чедир тургустунаа. Будурулгегени администрация чегиниң ажыл-чорудулгаын контролдаар эрнеги партия организациясы багай ботландырып, будурулгегени ажылыче, өң экономикалыкче ханьлар кирбейн турган.

Комбинатта бир дески ажылдаар, продукцияны үзүстелишиниң үндүрер чоруктарга төңчүү салбаан. Моң харааы-биле айнык баштайгы 15—20 хонуктар-

рында дозу күш-биле ажылдавайн туруп-туруп, айнык сөөлүг хонуктарында дунхун чок буу-хаа ажылдаар чоруктар бар. Буу-хаа ажыл будурун үндүрүп турар продукциянын шынарын куладарында, а ол чорук боудун өзгөчөндө келген, чүвени үрей кылыгында чедирген.

Ажылчыларынын талашында будурулгеге планын күүсеткен, ажылга озалдар чорук эвөөн эвес. Дааранылга комбинатынын ажылчыларынын иштинде 40—50 кижилерниң ай санымда будурулгеге планын күүсетпейн баары чамдык болган. Комбинатта бедиде будурулгеге дааранымчы машиналарын, электрондирлерин болган электроаппаратын чен ажылдавайн турар факультар бар.

— Комбинатта дааранымчы машиналарын эдилер база оларны ажаап, кадагалап турары дыка багай. Машиналарын хир-чам дүй алы берген. Моң харааы-биле дааранымчы машиналар болган чок үрейин, чаз машиналар чогуур хуусаалыгын бетиде сандан үчүр турары таварыгга эвес. Межаны үргелер машиналарын септөөрине далашпайн турарында машиналар үргелер дааранымчылар оң септөөрүн манал хей шаптарын, а чамдык бүдүн ажыл хууну ажыл чок анаа эрттирип турарлар. Бо дугайында директор эш Петенев-даа, партия эге организациясынын секретары, технорук эш Расдик-даа хемчег албайн, будурулгеге планынын күүсетпейн баар будурулгеге чыгылааны түдөл чүвени бестер-биле сүмелешпейн турганы шын эвес — деп, коммунист эш Бөвөйлең шугумчүлэн.

Күш-ажылдык организациясынын идириде улуг чептериниң барын, анаа администрация чегиниң, партия болган профессионал организацияларынын талашында чогуур кичөөнгейн салбайн турарын эш Храпак шыгын шугумчүлэн:

— Ажыл шагын будурулгеге ажылдаар чорук бесте үзүлгөтүлгөн. Ажыл шагында боттарынын аразында келин-керек чок чүве чутаалакчын, хей шакты хадас эрттирер чүдүлдер чөктерге бар. Мындыг идириде байдалдан будурулгеге планын күүсетпейн турары өл. Чамдык дааранымчылар машиналарын кандыг бир шооду эвес кезе үрелди бөргө оң боттары кызыл ай шыналар хирезинде-ле кызыл механикка эрттирер, а механик машина септел турар аразында бичи кала-даа болза хөөрөкчүн алыр дээр шын эвес хөөрөкчүн бар. Оң алгында дааранымчылар бир-бир машиналарже солугу чүдүлдер бармыдан дааранымчы кижилер-биле машинага тааржып, чачыгып ай шынавайн турар. Бир эвес бир кижин бир машинага быжылган каар болза машина үрелбес болган анаа эки мергежи, оң ажылдаар байдалын эки билер апаар ужураг.

Будурулгеге партия-политиктиг болган партия-массалыг ажыл кууд денелде тургустунган. Партиянын иштинде ажылдык база улуг чептер бар. Мынчанган партиянын кижилериниң ажылында чутула хевир—партия хуралдары үзүлгөтүлгөн болуп турар. Откөчтүг уенин дургузунда 6 удаа хурал болган, а оларнын чамдыгынын протоколдары чок. Анаа будурулгеге партия организациясынын үндөни айтырганын өң ховар чутаалакчын, будурулгеге комму-

нистерниң ролун бедидер дугайында айтырганы чутаалакчын.

Коммунистер партияны даалгалар бердинмен. Партия организациясы даалдырган үчөгүндө ажылдан коммунистерни хостааш, анаа коллективтин өске кижигинерин быжылган. Чер-чер Советтеринге болган РСФСР-нин Дөмин Советтерине сонгудаларын үеинде коммунистерден чыгыс-даа кижилер агитаторлаан болган агитатор хуулаагыны күүсөдир турган коммунист эвес эштер сонгучуларга чүгө чалага билет чедирп бөөр-биле кызылдарынын турганар.

Откөчтүг уенин дургузунда чүгө 6 удаа план чогаатынган, а планын ажыл-чорук кырында күүсөдир дээр демиселди чоруткан. Партия хуралында хуулаагы алдынган шигирдерини күүсөдир дээр шыгын демиселди чорутканында олар күүсөдир чок арткан. Секретары эш Расдик ажылдаар коммунистерге болган коллективтин кижигинерине даинмай, массадан хоорук ажылдан келген.

— Эш Расдик чөктерге барып ажылчылар-биле чутаалакчын, олар-биле сүмелешпей, будурулгеге коммунистериниң авангардыг ролун бедидерине салгып салбайн, бүтү-ле ажылдарын чазкалаа кызырын орадакчын, массадан хоорук ажылдан келген. Партия организациясы коллективне кижилерге ажылыны сулараткан. Политинформация, солун номачулааг чорбаткан. Будурулгеге хуралдык болбайн турар. Партиянын кижилерге ажылы эш Расдик ажылчыларынын ортузунга 18 удаа лекция организациясы, өң-биле болган деп болан турарын шын эвес. Эге организация коммунистерге өредигезинче тоочка чок болуп турар— деп, эш Серебрянская чутаалаан.

Комбинатта ажылчыларынын техниктиг өредигезин багай организациясынын 1954 чылда техниктиг өредигезин организацияларда ажылчыларынын билгин бырындаалайын, таварышкан-на кижини бөлүгүге кайы-хамаан чокка албадан кырип ай турган. Мынчаарга техниктиг өредигезин башкылаан кижилерге хей ашканы төлөө-даа, ажылчылар ажыктыг чуну-даа өрөнип албаан болган өредиге ара соксаан.

Комсомол болган профивелде организацияларынын ажылы басыраан. Партия организациясы оларнын ажылыгга удуртудга бербейн турган. Откөчтүг уенин иштинде комсомол болган профивелде организацияларынын ажылынын дугайында откөчтүг партия организациясы дыңдаваан. Эге организациянын секретарылары оларнын хуралдарына олурупшаан. Партияны удуртулганын чогууну харааы-биле будурулгеге хей-ниги организациялары ажылдавааткан.

Будурулгеге коммунистерниң авангардыг ролун бедидер, оларны ажылдык чутула үчөгүндө тургузар дугайында коммунистер боттарынын тодаргай сагалдарын берген. Эге организациясынын чаз составын боудуну ажылы СЭКН ТБ-ның ивал Пленумунун негеделине дүшүр тургустунган, Бомунист партиянын ХХ съездинде күш-ажылгы чедипкинер-биле ужуражырыне дааранымчыларның күжүн эвилдедөн турар ужураг.

Т. ЮН.

Аныяк саанчынын чедишигини

Эш Серен Биче-кыс өрткөн чылдын июлдан бөөр «Элегес» совхозун саанчыныга ажылдап турар. Колдан саар инек фермазын саанчылары инектерин хей өтүт саап алыр дугайында социалист хуулаагынын алган турган. Аныяк саанчы Серен чарыштын база-ла идирикейлиг киржикчи болган.

Ол болунга быжылган 12 саар инектериниң бирээнден-не 1863 литр сүттү өң бир айларын дургузуна саап алыр арталык болган. Оң сап турары «Добра» деп шолалыг инек хунде 16, «Клара» деп инек 15, «Песухра», «Рыбка» деп инектер 13—13 литр сүттү берип турар.

Кызыл, чамын тургузу азыралдын үеинде саап турар инектерин өң эки азырап, ажаап келген. Совхоз саар инектерин чамын эки өтүттү чөктерге дүң-даа, хуулаагы-даа одалаптып турган. Лөперна болган кукуруза өрткөн чылдарында хей салостатынган. Шыктыг чөм-биле азыраарга инектерин сүтүргү көүдөп турарын практика көргүсөн.

Саанчынын талашында чептер база турган, чүд дөргө, инектерин чогуур шагында сагыбай, сааланы чамдык үегерде үзүлгөтүлгөн, өң журундон эсе саанчылар саарга өң инектер оларны өскөдөр, орта эдил бербес таварылгалар турган, мынчанган инектериниң сүтүргү үдөү кудулар чорукка таварышканын саанчы билкип турар. Аныяк саанчы чуртун муракчы саанчыларынын дуржулаганы өрөнип, оң боудуну ажылында ажылдарын орадакчын турар.

К. НУДУП.

Аннырдан хөй орулга

Току районун «Совет Тыва» колхозунун анныр бригадалар өрткөн чылдын январьдан хөй орулганы алган, колхозчуларынын күш-хуулаагы ортума-биле 9 рубль 30 копеек оналган. Анчы эш Дондуп 21 муң рубльдин орулгазын кырген, аныяк анчы эш Даржаа үнелги аң кештерин чыл бурда хей-биле күрөөне дужаап келген, өрткөн чылдын өң чүгө кышты бөөн 46-ны өлүргөн.

Муракчы ачылар эштер Дондуп, Даржаа, 76 харын Доладай олар Бүтү-эвилдедиг көдө ажыл-агыг делгелгезинге чораннар.

Артель бо чылдын 400 кыш кезки, 40 муң литр кезки дужаар планын. Колхоз баштаар чери анныр бригадаларына 500 баш чарын тускайлап берген.

120 ачылар баштайгы анаашкынче алытканын чоруттарыга белен. Колхоз баштаар чери анныр сезонуну планын чогадып кылган.

О. ТУМЕН-БАЙР.

Нормазын ажыр күүсеткен

Улуг-Хем районун «Партиянын ХХ съездин» көдө ажыл-агыг артелинде ажылдап турар комбайнер эш С. Даныш-Белек «С-4» деп комбайн-биле сезонда 360 гектар черин дүдүдүн ажаар нормазын 110,8 хуу күүсеткен. Хүндө 8 гектар черин дүдүдүн ажаар нормазын 10—14 гектар чедирип турар.

Комбайндар тараа чүдүрер эштер Е. Нылыз, С. Станза болган М. Очур-оол олар комбайнның үзүлгөтүлгөн чөккө ажылдарын хандырын турарлар.

Т. ОЧУР.

Бажан чизе өгөлөй бергенде 93 хойну садып тыттырган. Колхозтун төрүү инектеринде 18 инек чөтөс турган, оларны база-ла садып алыр ужурга таварышкан.

Артельдиг вод ажылы мал ажылы турбузе колхоз баштаар чери, колхозта партия организациясы, мал ажылдакчылары малга эки шынардыг кажаалар турар, быжым чөм-суур тургузар дугайында, малчыларын амыралар-чурталгааны экинчилер дугайында хун-бүрүгү хемчөгелерин албайн келген.

Фермаларда төлөвилде буугаар туттуган чыгыс-даа кажаа чөк, шөөр болган аныяк малды кыш дургузунда боудун кажааларга кыштап турар. Колхозта эки шынарын кыдыр туттуган кажаалар чөк болганда, мал ажылында механизация чогу билдигер. Колхоз мал чөмөри белеткөөр планын чыл-чында күүсетпейн келген. Бо чылдын мал чөмөри белеткөөр планын сентябрь 15-ке чедир чүгө 63 хуу күүсеткен. Малга чулукут шык чөмөр белеткөөр ич багай. Колхоз бо чылдын 30 гектар кукуруздан 130 тонна сикосту салган. Колхозтун хей малы күрөткөргө чедип келген, а идири тургускан сарааттар чалагай, мал башы чей бөргө ам кажаалар өгөткөн. Тараанын саанык бүдүнмөң.

Колхоз чурталга бажынарнын туудун элден чоруткан болза-даа, кыштагалар малчылар чурттаар чыгыс-даа бажык туттуганаан, малчылар өгөлдө чуртап турарлар.

Колхоз баштаар чери, колхозта партия организациясы, мал ачылары болган зоотехниктер сүт-бараан фермазын чөтүгү кичөөнгейн салбайн турганында ферма планын оналгаларын иракта-ла күүсетпейн турар. Ферма бо чылдын 500 инектер саар турган, 347 инектер саап турар. 153 инектер ивал-бүрү чылдагааннар-биле сөөлдөгө кирбөөн, оларнын аразында быжаларында чарып салган 11 инектер оналган. Будурулгеге планында 191 муң литр сүт саап турган болза, сентябрь 1-ге чедир 135300 литрин салган. Бызалары биле анныр саар инектериниң хуулаагы катал, бызаларында чарып салган инек-

Горькийнин В. М. Молотов аттыг автоавоудунда «М-72» маркалыг чини автомобильдерниң будурун үндүрүшкүнү өгөлөн. Чаз машина «Нобела» деп машина-биле бир дөмей күзүттүг, чорукшулууну талаш-биле «ГАЗ-69» деп чаз машинадан тудуваас. Оң чалагыг оруткан шакта чүе хире километр маннаар.
Чурукта: «М-72» деп автомобиль.
Фото В. Храмуштуу. СЭТА-ның фотохроникасы.

1957 чылдың Бүгү-эвилелдин уран-чуул делгелгезиниң дугайында

СССР-ниң Бүтү-эвилел министривоу Октябрьдин социалист Улуг революциянын 40 чыл оюн таварыштыр 1957 чылдын ноябрьда Москвага Бүгү-эвилелдин уран-чуул делгелгезиниң организациястар деп шигиртлөөн.

СССР-ниң Бүтү-эвилел Министри Н. А. Михайлов даргалаан делгелге комитетин тургускан. Комитетте: З. Ангур, Ф. Богомолов, Э. Вучетич, А. Герасимов, С. Герасимов, Ю. Джалалидзе, В. Ефанов, Б. Ефимов, Н. Жуков, Б. Иогансон, Кудриниксон (М. Куприянов), П. Крылов, Н. Соколов, Э. Калинин, С. Косенков, А. Лактинов, Ю. Лыменов, Ф. Решетников, М. Сарьян, П. Соколов-Скаля, У. Тансыкбаев, Н. Томский, А. Федоров-Давыдов, М. Хмелько, С. Чуйков, Т. Яблоков болган совет чогаалыгга уран-чуулунуң өске-даа өскө ажылдакчылары кирген.

Эвилелдеген республикаларга делгелге комитеттерин база тургускан. 1957 чылдын апрельдин июльга чедир үеде республиканын уран-чуулдар делгелгезин тургузарынын сорулгазын оларга оналган.

Чоокта чаз Москвага Н. А. Михайлов-туи даргалааны-биле Бүтү-эвилелдин уран-чуул делгелгезиниң делгелге комитетиниң бирги хуралы болган, анаа Украин, Белорус, Латвия болган Азербайджан эвилелдеген республикаларда делгелге бестелгелерини чоруп турарынын дугайында медреселери дынаан.

Ол медреселери чутаалакчын көөтө РСФСР-нин улустуң чуркучу С. Герасимов, РСФСР-ниң уран-чуулдерини алдарыг ажылдакчын Д. Шмаринов, СССР-ниң Уран-чуул академиясынын президентин А. Герасимов, чуркучу С. Лукин болган өскөдөр-даа киришкенер.

Комитет хулаап алган шигиртеринге бүгү республикаларга делгелге комитеттериниң ажал-чорудулганын кабартырынын база делгелгезин чогаалыгга болган өскө-даа хей-ниги организацияларынын кичөөнгейн хаара тударынын эргежогу ичелгезен.

Делгелге комитетиниң дугайында дүрүмүчү, а ол ышкык делгелге комитетиниң моон сонгааргы ажылынын планын бадылаан.

(СЭТА).

Чехословакиянын ажылыг чоннарынын чедишкенин совет кижилер магадап көргөн «Улус-демократ» Чехословакиянын 10 чылы» деп делгелгениң улуг чедишигини

«Улус-Демократ» Чехословакиянын 10 чылы» деп делгелге боудунуң ажылдын сентябрь 27-де Москвада дооскан. Бүтү-эвилелдин болган дыштанлыгын Горький аттыг Төп паркын ногаан шөлдөрүн ортузунда тургустунган навильонанын кырында Чехословак Республиканын кызыл-көк-ак туктары беш неделанын дургузуна кысып келген. 38 хуверин дургузунда делгелгеге 700 муң ажыг кижилер чорган.

Ол делгелге болза, Чехословакиянын чүгө даштыкыда өң-не улуг делгелгезин эвес, харын Москвага тургусулган кезилген бүтү-ле даштык делгелгезиниң өң-не улуу болган. Чаз социалист тургузулу тургузушкунунга улусу Чехословакиянын чедипкинерин анаа хей язы хевирлиг кыдыр көргүсөн турган.

Делгелгеге көргүсөн бүтү-ле чүдүлдер совет кижилериниң кайтамчын улуг сонугурун алыштырган. Унелелдер делгелгеге муң-муң бижгалар өрткөн. Оларнын чамдыктары мындыг:

— Эргин чехословак өнүктөр! Силерниң чедишкениңерини магадап көрү-

вус. Келир үеде ам-даа улуг чедишкениңерниң болурунун күзөдүсө.

— Демократ Чехословакиянын улуг чедишкениңер өрүчүгүдүр. Совет өнүктүргөн чехословак амыраларга байыр.

— Социализм туудун турар чехословак улустуң талантлыгын болган күш-ажылы ынакчылык херечилер турар кайтамчын делгелге-дир.

...Көзөңүнүн 7 шапта делгелгенин байырактыг халдынышынын болган. Анаа ол тушта келген хей саныг көрүкчүлөр—Бүтү-эвилелдин садыг палатазын төлөдөгүчери, совет болган чехословак журналистер олурупшаан. Чехословакиянын СССР-де Оңа болган Бүрүн өргөдиг экинчи Я. Вошкалик делгелгени халыгына чедип келген.

Делгелгени халдынышынын чүве чутаалааш, оң директору П. Тауфернин чутаалааны болза:

Совет Эвилелин болган Чехословакиянын улустарынын аразыгга кайта-кайта улам оңай быжылдарына болган кабартырылга делгелгениң иди бөөр маргылдаа чок.

(СЭТА).

Колхозтун ажыл-агыын бүгү тала-биле хөгжүдөр

Ленин аттыг колхоз Тес-Хем районунда өң улуг көдө ажыл-агыг артелинде 400 ажыл колхозчу өргөлдөр каттышкан. Янза күш-ажылы кылын шидеар 600 хире кижилер бар. Колхоз 7 автомашиналыг, дыка хей ажыл аттарын болган шарыларын, көдө ажыл-агыын машина чепектиг.

Колхозчу шууда интернеттыг чеди чыл болган өң сөөлөөр, кижилер болган өң негеделинери салгыларын, асил болган мажанын, турум кино бар. Колхоз радио-журналиги, Колхозчуларын материалдыг болган культуругу денелги хун-бүрү бедиде, чагайжыдыр туттуган делгем, чымыг, чымык бажынарже шилчип турар.

Колхозтун ажыл-агыын кол адыры болза, мал ажылы. Бо чылдын сентябрь бирде артельдин идирилерден асил болган 25870 баш болуп турар. Колхоз малдын баш санын өстөрүнүн күрүне планын 104,2 хуу күүсеткен. Бо чылдын малдын чаш төлүн 9502 башты өстүрер турган, 9607 башты камгалап алган ийкек, асыл планын 101,2 хуу күүсеткен.

Малдыг усаалын эвилелдер хемчөгелерин колхоз баштаар чери, колхозта партия организациясы болган малчынар ап турар. Колхозтун идирилерден малдык 6 сикментал бугалар, усаалыг 10 акыклар, элден хей кошкарлар болган хуналар бар. Усаалыг будурулгелер-биле азеритирген чурт иштини малдарында төртүндүн аныяк малдарын мөү-шынары багай эвес болуп турар. Колхоз Танди районда «Революциянын чалбымык» колхозун усаалыг 13 бутаны салып алыр деп турар.

Колхозтун денелери мал ажылы хөгжүдери дыка таарычылгы, анаа малдык бүтү чүдүн чедишкенин өстүрүп болур. Колхоз идирилерден малын

Берт-Дага, Устү-Шынаада, Оруку-Шынаада тургускан. Бо чөктер үе-иштин кайы-даа үеинде, өң илангыя күсүк, кышкы, чакы үегерде мал олардырында аңгы болуп турар. Колхозтун малын хей кезин чайын Танди-Ула шынарынын муруну электеринге, Шугурмака чайлап турар. Малдыг ажалгазынче улуг кичөөнгей салдыгындаан язы-буру чылдагааннардан хөрөмчээ эвөөн болуп, чым-чында улуг өздүлгө болуп турар.

Ниятини малын баш санын өстүрер, өң продукциялар бедидер сорууга-биле колхоз баштаар чери, колхозта партия организациясы мал ажылында дуржулагыг малчыларын быжылган турар. Колхозтун муракчы малчыны, Берт-Дага көдө Советтин депутаты 58 харын эш Аймыжыны 1948 чылдан бөөр хой малдан келген. Дуржулагыг малчы чыл бурда-ле 600 баш хойну каларып, төрөөн хойларын хураганарын чидирг чөккө өстүрүп, чеди чыл иштинде колхозта 2 муң ажыл хураганарын өстүрүп берген. Хойнуунуң калдында ам 600 баш хой бар. Оларны иштинден төрөөн 240 хойну 274 хураганарын мөңдү доруктуруп турар. 12 хой ийкестөн, бир хардыг 10 дөңгө хураганнаан, оларнын өөлдары семис шымак доруктуруп турар. Малчын бо чылдын улуг болган аныяк хой бургузунде 1,2—2,5 килограмм дүк кырып ал, дүк ыргыдаанын панын күүсеткен. Колхозтун малын кадарып келген үеинде эш Аймыжынын малында чылдагаан чок чыгыс-даа мал ховраваан. 7 кажалыг 2 кыштагыг, чазын, күзүн ховар бир тургалыг. Кыштагыларын мал хуулаагы алдында магалдык кыдып алган, малдын чаш төлүне болган аныяк малдыг чидиртир мал чөмөри белеткен алган, ам кыштагылариче сөөртүп турар. Эш Аймыжынын кадыгы эш Юрэн-

маа мал ажылында дуржулагыг, малдын чаш төлдерин ажаап, чөктеринге дыка мергежилди. Муракчы малчынын күш-ажылы колхоз баштаар чери үеелеп турар. Эш Аймыжы чеди чыл иштинде немерде төлөвөгө 62 хураганарын алган. Эрткен чылдын күш-хуулаагы өң идири тонна тараа, элөөн хей туңгүг акша алган. Бо чылдын баштайгы авасымында 200 ажык килограмм тараа алган.

Эш Аймыжы ишкан, мал ажылында үр чылдарда ажылдап турар муракчы малчынар колхозта хей. Чикээ, эш Хуура-оол 1949 чылдан бөөр хой кадарып келген. Оң болдында ам 517 баш хой бар. Бо чылдын төрөөн 151 ховандан 197 хураганарын мөңдү камгалап алган. Ол ишкан эш Сонам 362 хойдан 384 хураганарын алган. Оң 22 хөвө ийкестөн, бир хардыг 44 дөңгө хураганнаан. Өшүк кадарынын эш Бүтөөк 302 өштүктөн 320 алайларын, эш Дажы-Даваа 192 төрүүр бөлдөрүн 135 кулуларын алыр турган, 143 кулуларын, эш Кур-Даа 60 бөлдөн 60, эш Начын-Хөк 64 бөлдөн 64 кулуларын, эш Дембирел 49 инектен 48, эш Доюму 50 инектен 48 бызаларын камгалап алган.

Малчыларын кызылмай ажылынын түнөкчелери колхоз күрөөне өтү, дүк дужаар планын хуусаа бетинде күүсеткен. Эт, дү

